

Odůvodnění

Obecná část

a) Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (malá RIA):

1 Důvod předložení

1.1 Název

Vyhláška o formě, struktuře a způsobu vedení a poskytování údajů, které je banka a pobočka zahraniční banky povinna vést a které je povinna poskytnout Fondu pojištění vkladů.

1.2 Definice problému

Vyhláška je předkládána na základě zmocnění v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 156/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony ke specifikaci formy, struktury a způsobu vedení a poskytování údajů bank Fondu pojištění vkladů (dále jen „Fond“).

Vyhláška se v souladu s § 14 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, vztahuje taktéž na spořitelní a úvěrní družstva.¹

1.3 Popis cílového stavu

Obecným cílem předložení vyhlášky je podpořit stabilitu českého bankovního sektoru prostřednictvím výrazného zrychlení výplaty odškodnění z Fondu v případě neschopnosti banky dostát svým závazkům.

Konkrétním cílem je výrazně rychlejší výplata náhrad z Fondu oprávněným osobám nesolventních bank a povinnost Fondu provádět pravidelně ověřování funkčnosti mechanismu výplaty náhrad za pojištěné vklady. Za tímto účelem je nutné specifikovat formu, strukturu a způsob vedení a poskytování údajů bank Fondu za účelem výrazného zrychlení a zefektivnění komunikace mezi vyplácenou bankou, Fondem a vyplácející bankou.

¹ Pro zjednodušení je v textu dále používáno označení „banka“, které označuje souhrnně banky, spořitelní a úvěrní družstva, pobočky zahraničních bank podle § 5 a pobočky bank se sídlem v členských státech EHP podle § 5a připojištěné podle § 41m zákona o bankách.

1.4 Zhodnocení platného právního stavu

V zákoně o bankách je nově obsaženo zmocnění ke specifikaci formy, struktury a způsobu vedení a poskytování údajů bank Fondu. Tyto povinnosti doposud v českém právním systému detailně upraveny nejsou. Prozatím byla stanovena obecná povinnost, že je banka povinna vést evidenci údajů pro účely identifikace oprávněné osoby při vedení jejího účtu. V současné době je tedy nutné detailně precizovat, o jaká data se jedná, a jakým způsobem se mají poskytovat Fondu.

Důkladná závěrečná zpráva o hodnocení dopadů byla vypracována v souvislosti s předložením zákona č. 156/2010 Sb.

1.5 Zdůvodnění potřeby konat

Zefektivnění a zrychlení komunikace mezi vyplácenou bankou, Fondem a vyplácející bankou je možné pouze standardizací formy, struktury a způsobu vedení a poskytování údajů bank Fondu.

V případě, že nebudou předkládanou vyhláškou podrobně specifikovány údaje, které jsou banky povinny vést pro účely jednoznačné identifikace oprávněné osoby včetně jejího vkladu, nebude možné dostatečně rychle zabezpečit výplatu náhrad z Fondu oprávněným osobám nesolventních bank, a dostát tak závazkům vyplývajícím z nutnosti plně transponovat směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/14/ES ze dne 11. března 2009, kterou se mění směrnice 94/19/ES o systémech pojištění vkladů, pokud jde o výši pojištění a lhůtu k výplatě (dále jen „Směrnice“).

2 Přínosy a náklady, varianty, řešení

2.1 Identifikace dotčených subjektů

Při hodnocení dopadů předkládané vyhlášky bylo zjištěno, že dotčenými subjekty jsou:

Subjekt	Důvod
Fond	· změna informačního systému za účelem zrychlení a zefektivnění komunikace mezi Fondem a bankami jak z důvodu výplaty náhrad, tak z důvodu ověřování fungování mechanismu výplaty náhrad
Banky	· předání podkladů Fondu za účelem výplaty náhrad ve zkrácené lhůtě a s tím související povinnost poskytnout data v určité formě Fondu · účast na pravidelném ověřování fungování mechanismu výplat náhrad z Fondu
Oprávněné osoby	· celkové zkrácení doby výplaty náhrad

2.2 Varianty a jejich dopady

Jak bylo uvedeno dříve, vyhláška je předkládána na základě zmocnění v zákoně, a to za účelem specifikace formy, struktury a způsobu vedení a poskytování údajů bank Fondu.

V zásadě tak existují pouze dvě varianty – nulovou variantou je ponechat současnou právní úpravu a vyhlášku nevydat; variantou 1 je pak vyhlášku vydat.

V rámci varianty 1 existuje prostor pro úvahy, v jaké struktuře mají banky data o oprávněných osobách a vkladech vést, aby byla zabezpečena jednoznačná identifikace pohledávky vůči

Fondu, a technické detaily předávání těchto dat Fondu za účelem výplaty náhrad z Fondu nebo za účelem ověřování fungování mechanismu výplaty náhrad za pojištěné vklady. Podrobněji se tímto možností věnujeme v následujících podkapitolách.

2.2.1 Vedení dat

V rámci standardizace je banka povinna vést data o oprávněných osobách tak, aby byla oprávněná osoba jednoznačně a nezpochybnitelně identifikovatelná. Informace o oprávněných osobách vedené bankami tak zahrnují tyto položky:

- rodné číslo, identifikační číslo (IČO) nebo datum narození,
- fyzická nebo právnická osoba,
- zda je oprávněnou osobou jedinec, který nemá v ČR přiděleno rodné číslo,
- jméno,
- adresa,
- pohledávky ze všech účtů u dané banky,
- částka k výplatě v Kč.

Ke každému účtu banka vede tyto informace:

- základní identifikační údaje o oprávněné osobě,
- číslo účtu,
- měna účtu,
- zůstatek účtu,
- zůstatek v Kč,
- společný účet.

V případě společného účtu více oprávněných osob je banka povinna vést údaje v následujícím rozsahu:

- číslo účtu,
- měna účtu,
- podíl oprávněné osoby na účtu,
- podíl oprávněné osoby na účtu v Kč.

Navržené údaje jsou kompromisem. Méně údajů o oprávněné osobě a jeho pohledávce vůči bance nezajistí jeho jednoznačnou a nezpochybnitelnou identifikaci. Naproti tomu vedení více položek a jejich následné poskytování Fondu by bylo nadbytečné.

2.2.2 Předávání dat

Pro účely výplaty náhrad z vyplácené banky i ověření fungování mechanismu výplaty náhrad je nutné zajistit zejména rychlost a bezpečnost předání údajů o oprávněných osobách a jejich vkladech z banky do Fondu. Za tím účelem je nutné rozhodnout:

- a) jakým způsobem se data předají,
- b) v jakém formátu se data předají.

2.2.2.1 Jakým způsobem se data předají

Data je možné vést i předat buď v papírové podobě, nebo elektronicky. Pro účely naplnění cílového stavu výrazného zrychlení výplaty odškodnění z Fondu v případě neschopnosti banky dostát svým závazkům je jednoznačnou volbou elektronická forma předání požadovaných údajů o oprávněné osobě a jeho pohledávce vůči Fondu. Není nutné upravovat formu vedení údajů o oprávněných osobách a ponechat na jednotlivých bankách, jakým způsobem si systém vedení údajů nastaví. Banky tak nebudou zatěžovány dalšími náklady, zároveň však budou povinny vést data takovým způsobem, aby nebyla dotčena jejich schopnost poskytnout data v požadované elektronické formě.

Současně byly provedeny úvahy, zda je vhodnější umožnit dálkový přenos dat nebo je lepší donést údaje do Fondu osobně. Vzhledem k požadavkům na zabezpečení s ohledem na citlivé informace, které se v bankovním sektoru objevují, byla zvolena varianta, že údaje předá Fondu osobně osoba pověřená bankou oproti podpisu na předávacím protokolu.

Vezmeme-li v úvahu nutnost předat data v elektronické podobě, je nutné zvolit médium, na kterém se data Fondu poskytnou. Je nutné zvolit takové médium, které je obvykle používané, které Fond jednoduše načte, a jehož životnost bude dostatečně dlouhá. Všechny tyto podmínky splňuje optický nosič dat s minimální kapacitou 4 GB. Minimální kapacita média je zvolena proto, aby data nebyla předávána na velkém počtu nosičů dat a z důvodu lepšího zabezpečení přehrání dat na něm uložených.

Dostatečnou bezpečnost při předání údajů o oprávněných osobách a jejich vkladech zajistí komprese a následné zašifrování souborů na optickém nosiči dat, který banka doručí do Fondu prostřednictvím osoby, která jménem banky Fondu poskytne údaje oproti podpisu na předávacím protokolu. Ke kompresi byl zvolen standardně známý komprimační program ZIP. Vzhledem k tomu, že šifrovací standard AES je široce používán, nikdy nebyla tato metoda šifrování prolomena a zároveň poskytuje dostatečnou bezpečnost pro předávání, zpracování a testování citlivých klientských dat, byl zvolen jako nejlepší varianta zašifrování souborů s citlivými daty.

2.2.2.2 V jakém formátu se data předají

Je nutné zvolit obecně používaný formát, který zajistí rychlé zpracování údajů o oprávněných osobách a jejich vkladech. Domníváme se, že nejvhodnějším formátem pro předání dat o oprávněných osobách je textový formát CSV.

2.3 Konzultace, odhad nákladů

Během tvorby předkládané vyhlášky pravidelně probíhala velmi úzká spolupráce s Fondem, a to včetně poskytnutí jeho zadání projektu informačního systému pro vyplácení náhrad vkladů a strukturované analýzy informačního systému podpory výplaty náhrady vkladů. Zmíněný projekt i analýza byly předmětem několika prezentací pro členy České bankovní asociace (dále jen „ČBA“), během nichž docházelo k předání informací bankám o chystaných změnách v legislativní úpravě a k doladování technických detailů s přímými dotčenými subjekty předkládané vyhlášky. Ministerstvo financí se těchto jednání aktivně účastnilo.

Možné varianty, dopady a odhad nákladů byly opakovaně konzultovány s nejvýznamnějšími zúčastněnými subjekty, a to zejména s Fondem a ČBA a také s Českou národní bankou (dále jen „ČNB“).

Povinnost vést a předat data vznikla již přijetím zákona č. 156/2010 Sb., nicméně precizace technických požadavků v předkládané vyhlášce na úpravy v informačních systémech kvůli zajištění kompatibility pro rychlejší výměnu a zpracování dat mezi Fondem a bankami přinese náklady bankovnímu sektoru v řádu desítek milionů Kč.

3 Závěr

3.1 Dopady na státní rozpočet

Předkládaná vyhláška nemá žádný dopad na státní rozpočet.

3.2 Implementace a vynucování

Implementace technických požadavků na vedení dat a jejich předávání bude provedena vyhláškou o formě, struktuře a způsobu vedení a poskytování údajů, které je banka povinna vést a poskytnout Fondu.

K ověření funkčnosti systému vyplácení náhrad za pojištěné pohledávky z vkladů včetně předání dle předem stanovených technických požadavků by mělo sloužit testování, které bude Fond ze zákona povinen minimálně jednou ročně provádět. Zprávu o výsledku testů je Fond neprodleně povinen předložit MF a ČNB.

Vynucování stanovených požadavků bude probíhat standardně prostřednictvím výkonu dohledu ČNB nad finančním trhem při možnosti využití všech opatření k nápravě a sankčních pravomocí, které dává ČNB k dispozici zákon o bankách.

3.3 Přezkum účinnosti

Evropská komise (dále jen „EK“) vede pracovní skupinu o garančních schématech bankovních vkladů DGSWG (Deposit Guarantee Schemes Working Group), která se schází zhruba 3x ročně. Náplní této skupiny je zejména přezkum účinnosti Směrnice. Na tomto fóru taktéž probíhá neustálý přezkum účinnosti a sdílení

best practices jednotlivých členských států Evropské unie. V červenci 2010 EK vydala další legislativní návrh novelizující směrnici 94/19/ES.

3.4 Kontakty a prohlášení schválení hodnocení dopadů

Osoby, které zpracovaly závěrečnou zprávu RIA:

Jméno ²	Oddělení
Ing. Michaela Dlouhá	Analýzy finančního trhu
JUDr. Helena Balvínová	Retailové finanční služby a ochrana spotřebitele na finančním trhu
Mgr. Lukáš Vacek	Retailové finanční služby a ochrana spotřebitele na finančním trhu

Osoba, která schválila závěrečnou zprávu RIA:

Mgr. Klára Król, náměstkyně ministra financí pro sekci Finanční trh.

4 Seznam zkratk

AES	Advanced Encryption Standard
Banka	Banka, spořitelní a úvěrní družstvo, pobočka zahraničních bank podle § 5, a pobočka bank se sídlem v členských státech EHP podle § 5a připojištěná podle § 41m zákona o bankách
CSV	Comma-Separated Values
ČBA	Česká bankovní asociace
ČNB	Česká národní banka
DVD	Digital Video/Versatile Disc
EK	Evropská komise
ES	Evropská společenství
Fond	Fond pojištění vkladů
GB	Gigabyte
MB	Megabyte
MF	Ministerstvo financí České republiky
Směrnice	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/14/ES ze dne 11. března 2009, kterou se mění směrnice 94/19/ES o systémech pojištění vkladů, pokud jde o výši pojištění a lhůtu k výplatě
XML	Extensible Markup Language

b) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je navržena, a s právem Evropské unie

Předkládaný návrh vyhlášky je vypracován v souvislosti se změnou zákona o bankách, provedenou zákonem č. 156/2010 Sb., ke které došlo při transpozici Směrnice do českého právního řádu. Zákon zmocňuje

² E-mailová adresa je tvořena ve formátu jmeno.prijmeni@mfcz.cz.

Ministerstvo financí k vydání právního předpisu, kterým stanoví formu, strukturu a způsob vedení a poskytování údajů.

Navrhovaná právní úprava byla vypracována na základě zmocnění obsaženého v § 41c odst. 11 zákona o bankách („...Ministerstvo financí stanoví vyhláškou formu, strukturu a způsob vedení a poskytování údajů.“), s nímž je v plném souladu.

Návrh vyhlášky je slučitelný s právem Evropské unie, zejména se Směrnicí. Jednou z oblastí, kterou Směrnice upravuje, je zkrácení lhůty pro výplatu náhrad ze systému pojištění vkladů. K zajištění rychlejší výplaty je úvěrovým institucím uloženo, aby vedly a předávaly Fondu evidenci údajů týkajících se pojištěných pohledávek z vkladů, přičemž forma, struktura a způsob vedení a předávání těchto údajů jsou vymezeny v prováděcím právním předpise, jímž je vyhláška Ministerstva financí.

Zvláštní část

K § 1

Toto ustanovení vymezuje v souladu se zmocňovacími ustanoveními zákona předmět úpravy vyhlášky. Tím je úprava formy, struktury a způsobu vedení a poskytování údajů, které je banka povinna vést podle zákona o bankách a které je povinna poskytnout Fondu v případě, kdy banka není schopna dostát svým závazkům vůči oprávněným osobám, nebo v případě ověřování funkčnosti systému vyplácení náhrad Fondem. V souladu s § 14 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a s § 41a odstavcem 3 zákona o bankách se vyhláška vztahuje též na spořitelni a úvěrní družstva a pobočky zahraničních bank.

K § 2

§ 2 stanoví povinnost banky vést údaje o oprávněných osobách takovým způsobem, který jí umožní jejich poskytnutí Fondu ve lhůtách stanovených zákonem o bankách způsobem uvedeným v § 3 této vyhlášky a v její příloze.

K § 3

Odstavec 1 stanoví v případech stanovených zákonem o bankách bance povinnost poskytnout v elektronické podobě údaje o oprávněných osobách. Údaje o oprávněných osobách musí být zkomprimované ve formátu datového souboru ZIP metodou DEFLATE ver 1.3 (LZ77 + Huffman, PKZIP 2.0) dle specifikace RFC 1951 a zašifrované symetrickým šifrovacím algoritmem AES-256 (FIPS PUB 197) a. Komprimace byla zvolena z důvodu úspory kapacity. Zašifrováním se zamezí neoprávněným zásahům. Šifrovací standard AES 256 je propracovaný a moderní standard, který je široce používán pro zabezpečení dat a byl přijat mimo jiné i americkou vládou. Všechny datové soubory poskytované v jedné dávce se a zkomprimují dohromady do jednoho datového souboru a zašifrují. Spolu s připravovanými organizačními opatřeními na straně Fondu i bank poskytne dostatečnou bezpečnost pro předávání, zpracování a testování citlivých klientských dat. Heslo pro symetrickou šifru předá Fond bance bezpečnou cestou.

Podle odstavce 2 vyhlášky banka poskytne Fondu údaje o oprávněných osobách na optickém nosiči dat, jehož minimální kapacita je 4 GB. Optickým nosičem dat se rozumí například DVD. Bližší konkretizace nosiče byla zvolena, aby údaje nebyly předávány na jakémkoli nosiči. Jinak by mohlo docházet k problémům s přehráním dat. Minimální kapacita média je stanovena proto, aby údaje nebyly předávány na velkém počtu

nosičů. Dále se stanoví formát, v jakém jsou údaje Fondu poskytovány. Byl zvolen obecně známý formát CSV.

Podle odstavce 3 banka při ověřování funkčnosti systému výplaty náhrad poskytne Fondu na požádání údaje o oprávněných osobách, které jsou v příloze blíže označené jako „první dávka“.

Odstavec 4 stanoví, že banka sdělí kontaktní údaje osoby nebo osob, které jménem banky Fondu poskytnou údaje o oprávněných osobách. Tato osoba nebo osoby poskytnou jménem banky relevantním pracovníkům Fondu údaje na optickém nosiči dat oproti podpisu na předávacím protokolu. Určení pověřené osoby garantuje bance i Fondu, že údaje poskytne autorizovaná osoba. Fond si bude moci ověřit její totožnost. Kontaktní údaje umožní rychlé spojení při řešení případných obtíží. Banka do jednoho měsíce od vzniku účasti na systému pojištění pohledávek z vkladů sdělí kontaktní údaje Fondu. V případě, že dojde ke změně údajů osoby nebo osob, které jménem banky Fondu poskytnou údaje, banka má povinnost sdělit je bez zbytečného odkladu Fondu. Tímto vyhláška nepřekračuje zmocnění o způsobu předání stanovené zákonem. Způsobem poskytování údajů se rozumí nejen technické parametry datového nosiče či datového formátu předávaných údajů o oprávněných osobách v elektronické podobě, ale i skutečnost, že údaje o oprávněných osobách přinese za banku do Fondu konkrétní osoba určená bankou. V zájmu efektivnější komunikace s Fondem je nutné předem určit, kdo je osoba nebo osoby, které jménem banky Fondu poskytnou údaje.

K § 4

Odstavec 1 stanoví postup banky a Fondu v případě, že zjistí, že poskytnuté údaje o oprávněných osobách jsou nesprávné nebo neúplné. Pokud banka zjistí, že údaje, které poskytla Fondu jsou nesprávné nebo neúplné, je povinna tyto údaje bez zbytečného odkladu opravit či doplnit a poskytnout je znovu Fondu. O obsahu a důvodu opravy rovněž uvědomí Fond.

Pokud Fond zjistí, že údaje o oprávněných osobách poskytnuté bankou jsou nesprávné nebo neúplné, upozorní podle odstavce 2 banku, která údaje bez zbytečného odkladu opraví a poskytne je Fondu. Údaje, které byly poskytnuty správně, se Fondu opětovně neposkytují.

Odstavec 3 specifikuje, které údaje se poskytují v případě zjištění chyb v předávaných údajích o oprávněných osobách. V případě neschopnosti banky dostát svým závazkům vůči oprávněným osobám, poskytne banka Fondu pouze úplné údaje o každé konkrétní oprávněné osobě, které se upravený údaj týká. Údaje o oprávněných osobách, které byly poskytnuty řádně, se v tomto případě opětovně neposkytují.

Naproti tomu při ověřování funkčnosti systému vyplácení náhrad banka znovu poskytne podle odstavce 4 kompletní údaje o oprávněných osobách, které jsou v příloze specifikovány jako první dávka.

K § 5

Tento paragraf stanoví lhůtu 1 měsíce od nabytí účinnosti vyhlášky k tomu, aby banka sdělila Fondu kontaktní údaje osoby nebo osob, jejichž prostřednictvím poskytne Fondu údaje o oprávněných osobách. Jak je již uvedeno výše (viz komentář k § 3 odstavci 4), způsobem poskytování údajů o oprávněných osobách se rozumí nejen technické údaje, ale i skutečnost, že údaje přinese za banku do Fondu konkrétní osoba určená předem bankou. Také tím je naplněno zákonné zmocnění o způsobu předání údajů. Vzhledem k přechodnému ustanovení budou mít banky dostatečný prostor pro přizpůsobení se nové úpravě.

K § 6

Novela zákona byla vyhlášena 21. května 2010, relevantní ustanovení zákona č. 156/2010 Sb. nabyla účinnosti patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení, tj. 5. června 2010. Zákon ukládá bankám vést a poskytovat údaje Fondu. Předpokládá se, že k zajištění splnění těchto povinností budou muset banky přijmout některá opatření technického charakteru (zejména technicky přizpůsobit své informační systémy). Proto je v článku II odstavci 2 zákona stanoveno přechodné období v délce 12 měsíců od nabytí účinnosti zákona. Díky tomu zde bude dostatečný časový prostor pro přizpůsobení se nové úpravě. Povinnost vést a poskytovat údaje dopadne na banky až uplynutím přechodného období stanoveného zákonem. Dřívějším nabytím účinnosti není lhůta podle článku II odstavce 2 zákona č. 156/2010 Sb. dotčena.

K Příloze

Příloha stanoví technické podrobnosti o formě, struktuře a způsobu poskytování údajů a upravuje komunikaci banky s informačním systémem Fondu sloužícím k zajištění výplaty oprávněných osob pojištěných vkladů.

Pro účely přílohy se rozumí pojmem dávka jakákoli množina přenášených dat. Pojem tranše pak značí dávku, která obsahuje data spojená s pokynem k výplatě.

K vybraným ustanovení přílohy:

Ke způsobu vedení a poskytování údajů:

Datová dávka bude komprimována algoritmem ZIP do jednoho společného souboru. Soubory patřící do jedné tranše budou do komprimovaného souboru přidávány bez cest. Komprimovaný soubor bude zašifrován symetrickým algoritmem AES-256.

Způsob vedení a poskytování údajů znázorňuje následující základní schéma:

Příklad datové výměny jedné tranše:

